No. 69

BREDASCHE
Staat-, Letterkundig-
Nieuws-
Woensdag den

COURANT.
en Wetenschappelijk
Blad.
21 Maart.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Maart.

Uit Rotterdam wordt gemeld:

» Men verneemt dat de Heer de *Cock* van Antwerpen, sedert eenigen tijd alhier gevestigd, den 14den dezer op het tribunaal bij beëedigde akte verklaard heeft, eigenaar te zijn van vijf kapitale handelschepen, waarop hem het regt toegewezen is, dezelve onder Hollandsche vlag te doen varen."

— Bij gelegenheid van een buitengewonen verkoop van linnens te Gent, had de *Messager de Gand* aangemerkt, dat die buitengewone levendigheid op de linnenmarkt grootendeels moest toegeschreven worden aan bestellingen voor rekening van Hollandsche handelhuizen. Het *Journal de la Belgique* zijnen twijfel omtrent deze daadzaak betuigd hebbende, herhaalt *de Messager* zijne verzekering, zeggende: » wij zullen met daadzaken antwoorden: op de bedoelde markt, waarop ongeveer 800 stukken gemeten zijn, zijn 300 stukken aangekocht door een handelhuis te Gent, dat wij zouden kunnen aanwijzen, voor rekening van Hollandsche handelaars, met last om naar de Havanna gezonden te worden. Wij weten dat nog andere huizen aankoopen voor dezelfde bestemming gedaan hebben, en het is iedereen bekend, dat de meeste Franschen, die op onze markten in linnens doen, dezelve over Duinkerken naar Holland vervoeren, welke haven sedert de revolutie degene geweest is, door welke nog de gemakkelijkste gemeenschap met onze voormalige broeders der noordelijke provincien kon onderhouden worden. Wanneer ongelukkiglijk de tegenwoordige staat van zaken nog eenigen tijd aanhoudt, zal het debiet onzer linnens in Holland geheel ophouden. De Hollanders voorzien zich door Engeland van Schotsche linnens en van Sliezische langs den Rhijn en over Duitschland. Misschien hebben zij voordeel in den prijs. Het [illegible] van belang zijn, dat men trachte voor te komen, door [illegible] maken van het transport, dat de hollandsche handel [illegible] eene andere rigting neme. Maar onze staatkundige [illegible] hebben wel iets anders te doen, dan zich aan den han- [illegible] onzer marine, van handelstractaten, die zij, tegen zoo veel den regel, dagelijks in hunne dagbladen doen plaatsen."

In een der fransche dagbladen vindt men de volgende opgave van de vermeerdering, die Pruissen in grondgebied, bevolking, inkomsten en leger, sedert de laatste 132 jaren, gehad heeft:

jaren.	vierk. mijlen.	bevolking.	inkomsten.	leger.
1688	2961	1,500,000	1,533,795	30,000
1740	2165	2,200,000	7,400,000	55000
1786	3396	5,800,000	27,000,000	200,000
1796	3496	7,700,000	36,000,000	240,000
1804	6640	9,000,000	36,000,000	250,000
1820	5715	11,000,000	50,000,000	200,000

[illegible] 100,000 landm.
[illegible] 300,000 landw.

[illegible], den 19den Maart.

[illegible] Prins van Oranje wordt binnen kort in deze residentie verwacht.

[illegible] van graaf Orloff worden steeds verlengd. Het is onbekend, of de graaf zich naar Londen al dan niet zal begeven.

De afdeelingen van de Tweede Kamer onderzoeken de voorgedragene wijzigingen in het burgerlijk wetboek. Men moet er niet [illegible] bedenkingen tegen inbrengen, doch nog meerdere zijn er verlangend. [illegible] Heden is de centrale afdeeling der Kamer nogmaals vergaderd geweest over het ontwerp van wet omtrent den adel. Men ziet spoedig de bepaling van den dag der beraadslagingen daarover te gemoet.

— Bij Koninklijk besluit van 25 februarij is verklaard, dat de [illegible] bij de schutters-raden gehouden zijn, om, even als bij alle andere aanklagten, welke aan de beoordeeling dier raden onderworpen zijn, ook bij de vervolgingen, welke overeenkomstig art. 9 der wet van den 11den april 1827 (staatsblad no. 17) moeten plaats hebben, als aanklagers op te treden en de opgelegde boeten te doen invorderen.

BELGIË.

BRUSSEL, den 19den Maart.

In de zitting der afgevaardigden van 11. Zaturdag was de stemming over het oorlogs-budget aan de orde. Vooraf rees er eene discussie over een gedaan voorstel, om nog op het budget te brengen eene som van twintig duizend guldens ten voordeele der officieren van de vrijkorpsen. De heer *Fallon* bragt een lang rapport uit, strekkende, dat het daartoe te openen crediet transactioneel zou dienen; de kamer besloot tot het drukken van dit rapport. Daarna ging men ter stemming van het budget over; bij de lezing van het eerste artikel, over het tractement des ministers bragt de president in omvraag het cijfer van 10,500 guldens, zijnde eene reductie van 500 guldens op het voorstel van het gouvernement; hierop ontstond een vrij hevige twist, of men over de reductie had te stemmen, of over het geheele cijfer; tot het laatste werd besloten; doch, de stemmen gelijk staande, verviel volgens art. 47 van het reglement, het amendement en werd het eerste montant van 11,000 guldens weder aangenomen. De overige artikelen werden achtervolgelijk, bij opstaan en zitten, alsmede de tekst van de wet aangenomen. Het montant van het budget bleef op 29,554,376 guldens bepaald.

De heer *Dirson* herhaalde na zijn voorstel, om de algemeene beraming uit te stellen tot na de inlichtingen van den minister. De kamer ging echter ter stemming over, en werd het oorlogsbudget met 73 tegen één stem aangenomen; 5 leden onthielden zich hunne stemmen uit te brengen.

Nu was aan de orde het hoofdstuk, betrekkelijk de publieke schuld; de drie eerste artikels, over het afschrijven van het grootboek te Amsterdam eener som van 8,400,000 guldens werkelijke schuld, benevens de achterstallige intressen, ingevolge de bepalingen van het tractaat der 24 artikelen, gaven tot vele discussien aanleiding; de heeren *Delhougne* en *Leclerc* deden voorstellen, strekkende, dat deze sommen niet toegestaan zouden worden, dan onder de mits, dat het gouvernement vergoeding van schade verderde, voor den voortdurenden staat van oorlog, door Holland, uithoofde de vertraging in het teekenen van het traktrat, te weeg gebragt. De minister van financien en van buitenlandsche zaken, vonden het uiterst gevaarlijk zulke amendementen aan te nemen, ofschoon het gouvernement het grondbeginsel toegedaan ware. Ten laatste werd besloten op deze amendementen nader terug te komen, en werden inmiddels de artikelen zelve, benevens eenige volgende, over het betalen van intressen en remboursementen der leeningen van 12 10 millioenen, aangenomen. De zitting werd tot maandag gedajourneerd.

— Sedert de demissie van den heer *de Brouckere* heeft de heer *de Merode* als staatsminister, de handteekening van het ministerie van oorlog. — Voortaan zullen wij ook, in navolging van Frankrijk, een president van den raad van ministers hebben. De heer *de Meulénaire* heeft gebruik gemaakt van het aftreden van den heer *de Brouckere* om dat prerogatief in te roepen, dat geen zijner ambtgenooten hem dien voorrang betwist heeft.

Men blijft verzekeren, dat ook de heer *Coghen* zijne demissie zal geven; onder degenen, die gezegd werden hem te zullen vervangen, werd ook de graaf *Vilain XIIII*, de vader, genoemd, doch dit wordt van elders tegengesproken. De *Courrier* zegt, behalve dat de heer *Vilain XIIII* nimmer van zijne financiele bekwaamheden heeft doen blijken, zou het, naar ons gevoelen, te hoogste ondstaatkundig zijn, in de tegenwoordige omstandigheden in het bewind te roepen, een nieuwen vertegenwoordiger van de katholieke partij, om in den raad nevens de heeren *de Merode*, *Ruikem* en de *Theux* plaats te nemen.

— De heer *Troye*, die bij de discussien over het budget van zich heeft doen spreken, heeft zijne demissie als secretaris generaal van het ministerie van financien ingediend.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den Maart.

De beraadslagingen der kamer van gedeputeerden hebben sich gisteren wederom uitsluitend tot het budget van oorlog bepaald, en niets belangrijks opgeleverd. Men heeft het ministerie over den aankoop van wapenen, welke reeds eenmaal het onderwerp eener criminele regtsvordering geweest is, eenige verwijtingen toegevoegd, doch hetzelve heeft zich ten genoege van de meerderheid verdedigd. De generaal [illegible] heeft [illegible] gezegd, en dit is, door den minister van oorlogszaken [illegible] toegestemd, dat de maarschalk *Bourmont* wel degelijk den eed aan het tegenwoordig bestuur had afgelegd.

— De plaatselijke kommandant van Grenoble, is ten gevolge der laatste onlusten, van zijnen post ontzet geworden. De telegraaf heeft heden het berigt overgebragt, dat de rust aldaar volkomen hersteld was, en dat de troepen van Lijon tot onderstenning gezonden, terug waren gekeerd.

De volksbewegingen te Carcassone, van minder bedenkelijken aard, zijn insgelijks voor het oogenblik gestild.

— Volgens het dagblad *l'Indépendant de la Moselle* heeft de generaal *Lawoestine*, die zich te Metz bevond, last bekomen, om zich met zijne brigade weder bij het leger van het Noorden te vervoegen.

— Men zegt dat het fransche ministerie zich nadrukkelijk tegen de afscheiding van het kanton Neufchatel, van het zwitsersch bondgenootschap verzet.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de prins *van Metternich* eene nota aan het fransch gouvernement, opzigtelijk de bezetting van Ancona gezonden heeft, waarvan de inhoud hierop zou neerkomen: wil Frankrijk de tractaten getrouw blijven, of, naar zijne magt te werk gaan? In het eerste geval, heeft het alleen zijne troepen Ancona te doen ontruimen en den pans veldbenig te geven. In het tweede geval, zal Oostenrijk dien overeenkomstig zijne maatregelen nemen.

— Ten aanzien van de Italiaansche zaken is men hier voortdurend in de grootste onzekerheid. Het gerucht dat zich reeds voor een

patie, dagen, uitgemaakt heeft, dat de legatien beide door de Fransche en Oostenrijksche krijgsmagt zouden ontruimd worden, wordt heden door de ministeriele bladen ten stelligste tegen gesproken. Intusschen vernoemt men van Toulon, dat een gedeelte der troepen, voor de expeditie bestemd, ter beschikking van het departement van oorlog gesteld zijn, en dus niet zullen worden ingescheept. Ofschoon thans nu de stad Ancona door de Fransche bezetting versterkt wordt, kan men moeijelijk voorondersteller dat het ministerie, indien er eenige waarschijnlijkheid was, dat vijandelijkheden zouden volgen, die bezetting slechts tot 2500 man zoude bepalen. Hetgeen overigens nog meer aan vredelievende inzigten doet geloven, is dat de kapitein *Gallois*, die het eskader heeft gekommandeerd, inderdaad voor eenen krijgsraad zal worden teregt gesteld.

— Te Toulon schijnt men ten derde male beproefd te hebben het arsenaal in brand te steken. In den nacht van den 10 op den 11den bespeurde de schildwacht, die voor de werkplaats der timmerlieden geplaatst was, eenen dikken rook, waaruit nu en dan vlammen schoten. Bij het onderzoek bleek, dat men een hoop ligt hout bij de schepen in aanbouw had geplaatst en met eene ontvlambare stoffe had aangestoken. In weerwil van het gedaan onderzoek, schijnt men de bewerkers niet te hebben kunnen ontdekken.

— Heden (*saturdag* 17) waren de fondsen als volgt genoteerd: de 5 pCt. 96,10 kont., 96,05 op tijd; de 3 pCt. 69,05 kont., 69 op tijd; Nap. renten 79,90; Sp. perp. 55 ½.

ENGELAND.

LONDEN, den 16den Maart.

De ministeriele bladen beweren bij voortduring, dat de zending van graaf *Orloff* geen ander oogmerk hebben kan dan om den koning der Nederlanden tot de aanneming der traktaten te bewegen, daar het niet te verwachten is, dat Frankrijk en Engeland op zulk eene plegtige akte, als die der ratificatie is, zullen terugkomen. Maar zij meenen, dat, zoo lang de koning der Nederlanden belangrijke wijzigingen blijft begeeren, er geen andere weg van uitkomst is dan voorest de uitvoering van het traktaat nog op te houden, om te zien of België en Holland het intusschen over de betwiste punten eens kunnen worden. Men meende overigens de redenen te weten van het vertraag van 's graven reis naar Engeland.

De 15 maart, de dag, waarop de ratificatien aangekondigd waren, is voorbij gegaan, zonder dat [illegible] geruststellende betuigingen van Pruissen en Oostenrijk daarover heeft ontvangen en dat zij niet lang meer achter zullen blijven.

In het Hoogerhuis heeft lord *Aberdeen* zijne bekommering over de wijze van bezetting van Ancona door de Franschen te kennen gegeven en gezegd, dat hij geenszins bedoelde vijandige gezindheid tegen Frankrijk te openbaren, daar hij zelf de eerste minister geweest was, die de verheffing van het huis van Orleans had erkend; doch dat hij voorzag, dat uit deze verrigting oorlog kon geboren worden, en tot bevestiging daarvan beriep hij zich op het protest van den Paus, waaromtrent hij opheldering vroeg.

De minister Grey heeft geantwoord, dat de meeste bondgenoten het ministerie ook bevreesd hadden, doch dat dit bij het fransche het zelfde geval geweest was, alwaar men zich had gehaast de daad van den franschen bevelhebber af te keuren. De Minister zeide verder, dat er omtrent de uitvoering dier zaak vertoogen bij Frankrijk gedaan waren, die wel werden opgenomen, terwijl ook de oostenrijksche minister daarover zijne voldoening te kennen gegeven had. Hij betwijfelde overigens ook den goeden uitslag te Weenen niet, en meende, dat de ministers ongehouden waren verder rekenschap van hunne handelingen te geven; daar zij nog tot [illegible] konden leiden.

De graaf *Aberdeen* heeft [illegible] antwoord vol-

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den Maart.

Men ziet thans eerstdaags een algemeen besluit der bondsvergadering, tegen de dagbladen de duitsche *Tribune* en *Westbode*, te gemoet. Men zal te eerder tot dezen zoo noodzakelijken maatregel overgaan, om dat de toon welke in beide bladen heerscht, door het grootst gedeelte der natie met afkeer en weerzin wordt beschouwd.

Volgens de laatste berigten uit Rhijn-Beijeren, is de hoofdredacteur van het dagblad, *de Westbode*, onder militaire bedekking naar Frankenthal overgebragt, om aldaar voor de bevoegde regtbank te worden vervolgd.

De berigten alhier uit Rome ontvangen zijn niet zeer bemoedigend. Nog immer zoude de Paus zich met nadruk tegen de voortdurende bezetting van Ancona hebben verklaard, daarbij te kennen gevende dat men voor zijne oproerige onderdanen geene toegeeflijkheid te wachten had, en ook dezelve door het hof van Frankrijk met de wapenen in de hand gevierd. Ofschoon dit minder waarschijnlijk voorkomt, spreekt men zelfs van de bedreiging om den koning van Frankrijk in den ban te doen.

— Daar de cholera te Weenen geheel heeft opgehouden, is aldaar tegen den 19den dezer een algemeene plegtige dankdag uitgeschreven.

De geweldige brand, welke op den laten avond van den 1sten Maart jl. in de gemeente Boxtel, provincie Noord-Braband, de twee woningen, in eigendom toebehoorende aan en bewoond door de landbouwers *Petrus van Oers* en *Johannes Verhoeven*, geheel in de asche heeft gelegd, zonder dat men iets van have, vee of inboedel heeft kunnen redden, en waarbij de negentienjarige zoon van den eerstgenoemde in de vlammen is omgekomen, die noodlottige gebeurtenis heeft deze ongelukkige huisgezinnen, de eene met vrouw en vier, en de andere met vrouw en zeven kinderen, in de diepste ellende gedompeld, terwijl zij thans slechts aan de menschlievende hulp hunner naburen voedsel, kleeding en levensonderhoud voor dit oogenblik te danken hebben.

De ondergeteekenden met hun lot diep bewogen, en ter gemoetkoming in hunnen deerniswaardigen toestand, hebben zich dadelijk, na bekomen goedkeuring van Z. Excell. den Heer Gouverneur dezer provincie, bij missive van Zijn Hoog Edele Gestrenge de dato 5 Maart 1832, n°. 27, tot eene commissie vereenigd, om op de meest gepaste wijze hierin te voorzien. Aangemoedigd en voorgegaan door het edel voorbeeld van de Vriessche schutterij, alhier gekantonneerd, alwaarde van de bataelij rijdende artillerie n°. 3 te Vught, die reeds eene aanzienlijke somme gelds ter disposite van den eerst ondergeteekende gesteld hebben, zoo durft zich de commissie vleijen, niet te vergeefsch de zoo bekende milddadigheid hunner landgenooten ten dien opzigte in te roepen en in te nodigen, ook iets daarbij toe te brengen, hetzij in geld, hetzij in kleedingstukken, hetzij in huisraad; terwijl aan de 1ste en 3de ondergeteekenden de inzameling dier giften is opgedragen; van welker ontvangst regelmatig aan de milde inzenders zal worden kennis gegeven en later van derzelver gebruik naauwkeurige rekening en verantwoording worden gedaan.

Jonkh. A. F. SPEELMAN, Burgemeester te Boxtel.
A. J. VERSTER, Burgemeester te Vught.
Mr. H. DE WILDT, Advocaat te Vught.
J. VAN DER MEYDEN, } Leden van het Gemeente-
H. VAN DER VOORT, } bestuur te Boxtel.
C. ACHTENBERG, }

De Sub-commissie der Rotterdamsche Loterij van Nijverheid, Kunst- en Handel-voorwerpen over het geheele Rijk, ten behoeve van de verminkten en nagelatene betrekkingen der gesneuvelden in den jongsten roemrijken strijd, toegestaan bij besluit van Z. M. den Koning, dd. 30 September 1831, brengt bij deze ter kennisse aan degenen, welke nog genegen mogten zijn iets daartoe bij te dragen, dat er tot ultimo dezer gelegenheid is alle Voorwerpen in te zenden bij de ondergeteekenden, en dat bij hun de loten dezer Loterij, zonder Nieten, tegen vijf Guldens het Lot, dagelijks te bekomen zijn.

Breda, den 19den Maart 1832.

G. VAN DEN ENDEN.
J. D. M. SNOECK.
F. P. STERK.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

MAANDAG, 19 *Maart* 1832.

				geld.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, 2½ pct.	*f*	42 à	42 ⅛	42⅜
Uitgestelde schuld.		1 5/16 à	1 7/16	—
Kansbiljetten.		16¾ à	17¼	17
Amortisatie Syndicaat, 4½ pct.		69¾ à	70½	70
Idem idem, 3½ pct.		56⅝ à	57⅜	56¾
Oorlogslasten [illegible] 5 pct.		[illegible]	[illegible]	87¼
[illegible] 5 pct.		93 à	94⅛	93¾
[illegible] 5 pcts.		79½ à	80½	79⅝
Gelmatschappij-biljetten, 6 pct.		99 à	99¼	99⅛
Handel-Maatschappij, 4½ pct.		79¼ à	80	79½
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootb. 3 pct.		68¾ à	69¼	69
RUSLAND, Bij *Hope en Comp*, 5 pct.		89¼ à	90	89⅝
Bij dezelfde 1822/23, 5 pct.		91¼ à	91¾	91½
SPANJE, Certific. Amst., 5 pct.		47 à	47¼	47⅛
Dezelfde 3 pct.		29⅝ à	30⅜	30
Uitgestelde schuld.		— à	—	—

---

* * Te HUUR in het Dorp *Chaam*, twee uren van *Breda*, eene nette HEEREN HUIZING en TUIN ten alle gemak ingericht, voorzien met [illegible] gelegenheid, nader onderrigt met vrijstaande brieven in Persoon bij den Burgemeester alaar [illegible] vaard worden.

---

* * Voor de dienst in de GROOTE SOCIETEIT te *Breda* wordt gevraagd een geschikt PERSOON, in die betrekking gunstig bekend, het lezen en schrijven kundig, ongehuwd en bereid om, tegen behoorlijk salaris, en met vrijen kost tevens, in het Societeits-lokaal te wonen. Dezelve vrijstaande op heden van April bij Mej. de weduwe HOOGERWOUD op de Groote Markt, te *Breda*.

Op [illegible] den [illegible] Nieuwe Theaterstraat, [illegible] eene Tweede Afdeeling, van HET TOONEEL VAN BREDA, Vaderlandsch [illegible] versierd met al dezelfs Costumes en Decoratien, waaronder een gezigt op den *Turfloren* en *Hofkapel* van het *Oude Kasteel*, beschilderd door den heer *Huysmans* de zoon; gevolgd door eene Fransche Voorstelling der HUDDEWAAN DE VADERLANDSCHE HELDEN, *grotesk Heldendicht* [illegible] met *Militaire Evolutien*, *Groepen*, *Dans* etc., hetwelk li. Zaturdag de meeste goedkeuring heeft verworven.

De ondergeteekende maakt hare Ouders en Begunstigers bekend, dat in zijn Instituut tegen aanstaande Mei, nog TWEE KLEINGEN kunnen worden opgenomen, [illegible] Leerlingen blijft op *zuigelij* bepaald.

VAN MERKESTEYN,
Kostschoolhoudster te *Nijmegen*,
op de Groote Markt.

---

* * J. VOGELZANG, op de oude Langendijk te *Delft*, Wijk 3, no. 412, EERSTE WANDELUURZEN VERDRIJVER in Holland, maakt aan zijne Landgenooten bekend, dat hij uitvinder is van een proefhoudend middel om den Wandluis te doden en tevens derzelver Neten weg te nemen.

Tot staving van de echtheid zijner uitvinding mag hij zich beroemen in onderscheidene [illegible] meer dan vier honderd Panden (behalve de Vaartuigen) van dat ongedierte gezuiverd te hebben, en [illegible] uitsluiting noemen een Kasteel en Buitenplaatsen [illegible] Weeshuizen en meer andere [illegible] gerichten.

Hij vleit zich bevonden te zijn [illegible] panden geen ongedierte te doen dit zijne [illegible] bekend te maken, in het vertrouwen [illegible] van zijn kunst of uitvinding zullen [illegible] hunne woningen van zoo schadelijk insect te doen zuiveren.

Zij die van dit [illegible] middel gebruik gelieven te maken, vervoegen zich, mits met gefrankeerde brieven, aan bovengemeld adres.

P.S. Men kan ook het middel bekomen en zelf bewerken, [illegible] als men opgeeft hoeveel slaapplaatsen.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.